

มคอ. ๓

วิชาพระพุทธศาสนากับสาธารณสุข
สาขาวิชาพระพุทธศาสนา หลักสูตรปริญญาพุทธศาสตรบัณฑิต
มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตขอนแก่น

ชื่อสถาบันอุดมศึกษา	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
วิทยาเขต/คณะ/ภาควิชา	วิทยาเขตขอนแก่น /วิทยาลัยสงฆ์ขอนแก่น /สาขาวิชาพระพุทธศาสนา

หมวดที่ ๑ ข้อมูลโดยทั่วไป

๑. รหัสและชื่อรายวิชา	๑๐๑ ๔๓๗ พระพุทธศาสนากับสาธารณสุข (Buddhism and Health care)
๒. จำนวนหน่วยกิต	๒ หน่วยกิต ๒ (๒-๐-๔)
๓. หลักสูตรและประเภทของรายวิชา (วิชาเลือก)	ครุศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาสังคมศึกษา และการสอนภาษาไทย
๔. อาจารย์ผู้รับผิดชอบรายวิชาและอาจารย์ผู้สอน	อาจารย์พันทิวา ทับภูมี วท.บ. (โภชนาการและการจัดการความปลอดภัยในอาหาร), ส.ม. , ศษ.ม. อาจารย์ประจำรายวิชา
๕. ภาคการศึกษา / ชั้นปีที่เรียน	ภาคการศึกษาที่ ๒ ปีการศึกษา ๒๕๖๘
๖. รายวิชาที่ต้องเรียนมาก่อน (Pre-requisite) (ถ้ามี)	ไม่มี
๗. รายวิชาที่ต้องเรียนพร้อมกัน (Co-requisites) (ถ้ามี) ไม่มี	
๘. สถานที่เรียน	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตขอนแก่น อาคาร ๑๐๐ ปี สมเด็จพระพุทธมาจารย์ (อจ อสภมหาเถร) ๓๐ หมู่ ๑ ตำบลโคกสี อำเภอเมือง จังหวัดขอนแก่น
๙. วันที่จัดทำหรือปรับปรุงรายละเอียดของรายวิชาครั้งล่าสุด	๑๖ ตุลาคม ๒๕๖๘

หมวดที่ ๒ จุดมุ่งหมายและวัตถุประสงค์

<p>๑. จุดมุ่งหมายของรายวิชา</p> <ol style="list-style-type: none"> ๑. เพื่อให้นิสิตเข้าใจความหมายของศัพท์วิชาการทางพระพุทธศาสนาที่เกี่ยวกับสาธารณสุขในคัมภีร์พระไตรปิฎก ๒. เพื่อให้นิสิตอธิบายแนวคิดเรื่องสาธารณสุขพื้นฐานที่ปรากฏในคัมภีร์พระไตรปิฎก ๓. เพื่อให้นิสิตได้แนวทางในการใช้สมุนไพรรักษาโรคและการรักษาร่างกายให้แข็งแรงของพระสงฆ์ในสมัยพุทธกาล
<p>๒. วัตถุประสงค์ในการพัฒนา/ปรับปรุงรายวิชา</p> <p>เพื่อให้นิสิตมีการวิเคราะห์ปัญหาและเสนอแนวทางในการแก้ปัญหาที่เกี่ยวข้องกับการสาธารณสุขในพระไตรปิฎกมาประยุกต์ใช้กับประชาชนให้มีแนวทางจัดการสุขภาพพลานามัยที่ดีด้วยกรณีศึกษาโดยใช้เทคโนโลยีสารสนเทศประกอบการวิเคราะห์เพื่อเป็นประโยชน์ในการแก้ไขปัญหาสังคมที่เกี่ยวข้องและให้สอดคล้องกับแนวโน้มการเปลี่ยนแปลงและแนวคิดที่ทันสมัยของโลกเพื่อให้ทันกับความก้าวหน้าไปตามยุคสมัย</p>

หมวดที่ ๓ ลักษณะและการดำเนินการ

<p>๑. คำอธิบายรายวิชา</p> <p>ศึกษาคำสอนในพระไตรปิฎกที่เกี่ยวกับเรื่องโรค ยา อาหาร การบริโภคปัจจัย ๔ การบริหารร่างกาย การพยาบาล การพักผ่อน และจริยธรรมของรักษาพยาบาล</p>											
<p>๒. จำนวนชั่วโมงที่ใช้ต่อภาคการศึกษา</p> <table border="1"> <thead> <tr> <th>บรรยาย</th> <th>สอนเสริม</th> <th>การฝึกปฏิบัติ / งานภาคสนาม/การฝึกงาน</th> <th>การศึกษาด้วยตนเอง</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>บรรยาย ๓๒ ชั่วโมงต่อภาคการศึกษา</td> <td>สอนเสริมตามความต้องการของนิสิตเฉพาะราย</td> <td>ไม่มี การฝึกปฏิบัติ งานภาคสนาม</td> <td>การศึกษาด้วยตนเอง ๖ ชั่วโมงต่อสัปดาห์</td> </tr> </tbody> </table>				บรรยาย	สอนเสริม	การฝึกปฏิบัติ / งานภาคสนาม/การฝึกงาน	การศึกษาด้วยตนเอง	บรรยาย ๓๒ ชั่วโมงต่อภาคการศึกษา	สอนเสริมตามความต้องการของนิสิตเฉพาะราย	ไม่มี การฝึกปฏิบัติ งานภาคสนาม	การศึกษาด้วยตนเอง ๖ ชั่วโมงต่อสัปดาห์
บรรยาย	สอนเสริม	การฝึกปฏิบัติ / งานภาคสนาม/การฝึกงาน	การศึกษาด้วยตนเอง								
บรรยาย ๓๒ ชั่วโมงต่อภาคการศึกษา	สอนเสริมตามความต้องการของนิสิตเฉพาะราย	ไม่มี การฝึกปฏิบัติ งานภาคสนาม	การศึกษาด้วยตนเอง ๖ ชั่วโมงต่อสัปดาห์								
<p>๓. จำนวนชั่วโมงต่อสัปดาห์ที่อาจารย์ให้คำปรึกษาและแนะนำทางวิชาการแก่นิสิตเป็นรายบุคคล</p> <ul style="list-style-type: none"> - อาจารย์ประจำรายวิชา ประกาศเวลาให้คำปรึกษาตามคำสั่งมหาวิทยาลัย - อาจารย์จัดเวลาให้คำปรึกษาเป็นรายบุคคลหรือรายกลุ่มตามความต้องการ ๑ ชั่วโมงต่อสัปดาห์ 											

หมวดที่ ๔ การพัฒนาการเรียนรู้ของนิสิต

<p>๑.คุณธรรม จริยธรรม</p> <p>๑.๑ คุณธรรม จริยธรรมที่ต้องพัฒนา</p> <p>พัฒนาผู้เรียนให้มีความรับผิดชอบ มีวินัย มีคุณธรรม จริยธรรม มีความรู้ความสามารถ ตามแนวพระพุทธศาสนาที่เป็นไปตามคุณสมบัตินักศึกษาดังนี้</p> <ul style="list-style-type: none"> - ตระหนักในคุณค่าพระพุทธศาสนาและคุณธรรม จริยธรรม เสียสละ และซื่อสัตย์สุจริต

<ul style="list-style-type: none"> - มีวินัย ตรงต่อเวลา และความรับผิดชอบต่อตนเองและสังคม - มีภาวะความเป็นผู้นำและผู้ตาม สามารถทำงานเป็นทีมและสามารถแก้ไขข้อขัดแย้งและลำดับความสำคัญ - เคารพสิทธิและรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น รวมทั้งเคารพในคุณค่าและศักดิ์ศรีของความเป็นมนุษย์ - เคารพกฎระเบียบและข้อบังคับต่าง ๆ ขององค์กรและสังคม - สามารถวิเคราะห์ข้อดีจากการเรียนวิชาเอกพระพุทธศาสนาที่มีต่อบุคคล องค์กร และสังคมได้ - มีจรรยาบรรณทางวิชาการและวิชาชีพ
<p>๑.๒ วิธีการสอน</p> <ul style="list-style-type: none"> - บรรยายพร้อมยกตัวอย่างกรณีศึกษาเกี่ยวกับประเด็นทางพระพุทธศาสนาและจริยธรรมที่เกี่ยวข้องกับสังคมและการเปลี่ยนแปลงของโลกสมัยใหม่ในปัจจุบัน - อภิปรายกลุ่ม - กำหนดให้ค้นหาตัวอย่างที่เกี่ยวข้อง - สร้างบทบาทสมมติ
<p>๑.๓ วิธีการประเมินผล</p> <ul style="list-style-type: none"> - พฤติกรรมการเข้าเรียน และส่งงานที่ได้รับมอบหมายตามขอบเขตที่ให้และตรงเวลา - มีการอ้างอิงเอกสารที่ได้นำมาทำรายงานอย่างถูกต้องและเหมาะสม - ประเมินผลการวิเคราะห์กรณีศึกษา - ประเมินผลการนำเสนอรายงานที่มอบหมาย
<p>๒. ความรู้</p>
<p>๒.๑ ความรู้ที่ต้องได้รับ</p> <p>มีความรู้ในหลักการ ความสำคัญ องค์ประกอบของพระพุทธศาสนา ภาระหน้าที่ของผู้เกี่ยวข้องในพระพุทธศาสนา ประโยชน์ของพระพุทธศาสนาในการใช้ชีวิตประจำวันในการแก้ปัญหาต่าง ๆ ในสังคม</p>
<p>๒.๒ วิธีการสอน</p> <p>บรรยาย อภิปราย การทำงานกลุ่ม การนำเสนอรายงาน การวิเคราะห์กรณีศึกษา และมอบหมายให้ค้นคว้าหาบทความ ข้อมูลที่เกี่ยวข้อง โดยนำมาสรุปและนำเสนอ การศึกษาโดยใช้ปัญหา และโครงงาน Problem base learning และ Student Center เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง</p>
<p>๒.๓ วิธีการประเมินผล</p> <ul style="list-style-type: none"> - ทดสอบย่อย สอบกลางภาค สอบปลายภาค ด้วยข้อสอบที่เน้นการวัดหลักการ ทฤษฎี การวิเคราะห์ สังเคราะห์ - นำเสนอสรุปการอ่านจากการค้นคว้าข้อมูลที่เกี่ยวข้อง - วิเคราะห์กรณีศึกษา
<p>๓. ทักษะทางปัญญา</p>
<p>๓.๑ ทักษะทางปัญญาที่ต้องพัฒนา</p> <p>พัฒนาความสามารถในการคิดอย่างมีการคิดอย่างเป็นระบบ มีการวิเคราะห์ เพื่อการป้องกันและแก้ไข</p>

<p>ปัญหาที่เกิดขึ้นจากการใช้หลักการทางพระพุทธศาสนา</p>
<p>๓.๒ วิธีการสอน</p> <ul style="list-style-type: none"> - การมอบหมายให้รับผิดชอบโครงการพิเศษ และนำเสนอผลการศึกษา - อภิปรายกลุ่ม - วิเคราะห์กรณีศึกษา - การสะท้อนแนวคิดจากการประพฤติ
<p>๓.๓ วิธีการประเมินผล</p> <p>สอบกลางภาคและปลายภาค โดยเน้นข้อสอบที่มีการวิเคราะห์สถานการณ์ หรือวิเคราะห์แนวคิดในการประยุกต์ใช้วิชาพระพุทธศาสนากับสาธารณสุข</p>
<p>๔. ทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ</p>
<p>๔.๑ ทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบที่ต้องพัฒนา</p> <ul style="list-style-type: none"> - พัฒนาทักษะในการสร้างสัมพันธภาพระหว่างผู้เรียนด้วยกัน - พัฒนาความเป็นผู้นำและผู้ตามในการทำงานเป็นทีม - พัฒนาการเรียนรู้ด้วยตนเอง และมีความรับผิดชอบในงานที่มอบหมายให้ครบถ้วนตามกำหนดเวลา
<p>๔.๒ วิธีการสอน</p> <ul style="list-style-type: none"> - จัดกิจกรรมกลุ่มในการวิเคราะห์กรณีศึกษา - มอบหมายงานรายกลุ่ม และรายบุคคล - การนำเสนอรายงาน
<p>๔.๓ วิธีการประเมินผล</p> <ul style="list-style-type: none"> - ประเมินตนเอง และเพื่อน ด้วยแบบฟอร์มที่กำหนด - รายงานที่นำเสนอ พฤติกรรมการทำงานเป็นทีม - รายงานการศึกษาด้วยตนเอง

๕. ทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสาร และการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ**๕.๑ ทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสาร และการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศที่ต้องพัฒนา**

- ทักษะการคิดคำนวณ เชิงตัวเลข
- พัฒนาทักษะในการสื่อสารทั้งการพูด การฟัง การแปล การเขียน โดยการทำรายงาน และนำเสนอในชั้นเรียน
- พัฒนาทักษะในการวิเคราะห์ข้อมูลจากกรณีศึกษา
- พัฒนาทักษะในการสืบค้นข้อมูลทางอินเทอร์เน็ต
- ทักษะการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการสื่อสาร เช่น การส่งงานทางอีเมล การสร้างห้องแสดงความคิดเห็นในเรื่องต่าง ๆ เช่น Web lock การสื่อสารการทำงานในกลุ่มผ่านห้องสนทนา Chat Room
- ทักษะในการนำเสนอรายงานโดยใช้รูปแบบ เครื่องมือ และเทคโนโลยีที่เหมาะสม

๕.๒ วิธีการสอน

- มอบหมายงานให้ศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง จาก website สื่อการสอน e-learning และทำรายงาน จากแหล่งที่มาข้อมูลที่น่าเชื่อถือ
- นำเสนอโดยใช้รูปแบบและเทคโนโลยีที่เหมาะสม

๕.๓ วิธีการประเมินผล

- การจัดทำรายงาน และนำเสนอด้วยสื่อเทคโนโลยีที่ทันสมัย
- การมีส่วนร่วมในการอภิปรายและวิธีการอภิปราย

หมวดที่ ๕ แผนการสอนและการประเมินผล**๑. แผนการสอน**

ลำดับที่	หัวข้อ/รายละเอียด	จำนวน ชั่วโมง	กิจกรรมการเรียนการสอน สื่อที่ใช้ (ถ้ามี)	ผู้สอน
๑	<ul style="list-style-type: none"> • แนะนำเค้าโครงการบรรยาย • แนะนำขอบข่ายเนื้อหารายวิชา • มอบหมายงานศึกษาค้นคว้ารายงานบุคคล 	๒	<ul style="list-style-type: none"> - บรรยายขอบข่ายเนื้อหา รายวิชา - มอบหมายงานการ ค้นคว้ารายงานบุคคล 	อาจารย์ พันทิวา ทัບภูมี
๒	บทที่ ๑ ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับสาธารณสุข <ul style="list-style-type: none"> - ความหมายและความสำคัญของคำว่า “สาธารณสุข” - ความหมายของศัพท์วิชาการทางพระพุทธศาสนาที่เกี่ยวกับสาธารณสุข - หลักการและวิธีการทางสาธารณสุขในพระพุทธศาสนา - การสาธารณสุขในประเทศไทย 	๒	<ul style="list-style-type: none"> - บรรยายประกอบสื่อ Power point - มอบหมายงานให้นิสิตได้สรุปความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับสาธารณสุขมาเป็นองค์ความรู้ในเชิงเนื้อหาและพัฒนาการ - บรรยายสรุป 	อาจารย์ พันทิวา ทับภูมี

สัปดาห์ที่	หัวข้อ/รายละเอียด	จำนวน ชั่วโมง	กิจกรรมการเรียนการสอน สื่อที่ใช้ (ถ้ามี)	ผู้สอน
			- กิจกรรมคำถามท้ายบท - เฉลยคำตอบ	
๓	บทที่ ๒ โรคและปรากฏการณ์ของโรค - ความหมายของคำว่า “โรค” - สาเหตุและประเภทของการเกิดโรค - ปรากฏการณ์โรคอุบัติใหม่ - ภัยคุกคามต่อสุขภาพของคนไทย - สุขภาพคนไทยในรอบ ๑๐ ปี	๒	- บรรยายประกอบสื่อ Power point - แลกเปลี่ยนความคิดเห็น - มอบหมายงานให้นักศึกษาค้นคว้าและวิเคราะห์เกี่ยวกับปรากฏการณ์โรค - บรรยายสรุป - กิจกรรมคำถามท้ายบท - เฉลยคำตอบ	อาจารย์พันทิวา ทัตถุมิ
๔	บทที่ ๓ การพยาบาลภิกษุอาพาธในสมัยพุทธกาล - พระจริยาวัตรของพระพุทธเจ้าที่มีต่อภิกษุอาพาธ - ประวัตินายแพทย์ชิวโกมารัก - การพยาบาลภิกษุอาพาธในสมัยพุทธกาล - กรณีตัวอย่างการดูแลผู้ป่วยระยะสุดท้าย	๒	- บรรยายประกอบสื่อ Power point - บรรยายแลกเปลี่ยนความคิดเห็น - ให้นักศึกษาวิเคราะห์เกี่ยวกับการพยาบาลภิกษุอาพาธ - บรรยายสรุป - กิจกรรมคำถามท้ายบท - เฉลยคำตอบ	อาจารย์พันทิวา ทัตถุมิ
๕	บทที่ ๔ การบริโภคนิจัย ๔ ตามแนวทางพระพุทธศาสนา - ความหมายของคำว่า บริโภคนิจัย - ความสำคัญของการบริโภคนิจัย ๔ จิวร : เครื่องนุ่งห่ม บิณฑบาต : อาหาร เสนาสนะ : ที่อยู่อาศัย คิลานเภสัช : ยารักษาโรค - หลักธรรมที่สนับสนุนการพิจารณาและบริโภคนิจัย ๔	๒	- บรรยายประกอบสื่อ Power point - แลกเปลี่ยนความคิดเห็น - ให้นักศึกษาอธิบายแนวทางการบริโภคนิจัย ๔ ตามแนวทางพระพุทธศาสนาในโลกปัจจุบัน - บรรยายสรุป - กิจกรรมคำถามท้ายบท - เฉลยคำตอบ	อาจารย์พันทิวา ทัตถุมิ
๖,๗	บทที่ ๕ การส่งเสริมสุขภาพกายตามแนวพระพุทธศาสนา - ความหมายและขอบเขตของการส่งเสริมสุขภาพ	๔	- บรรยายประกอบสื่อ Power point - แลกเปลี่ยนความคิดเห็น - ให้นักศึกษาวิเคราะห์แนวคิด	อาจารย์พันทิวา ทัตถุมิ

สัปดาห์ที่	หัวข้อ/รายละเอียด	จำนวน ชั่วโมง	กิจกรรมการเรียนการสอน สื่อที่ใช้ (ถ้ามี)	ผู้สอน
	<ul style="list-style-type: none"> - การส่งเสริมสุขภาพทางกายตามแนวพระพุทธศาสนา - การส่งเสริมสุขภาพอนามัยตามแนวพระพุทธศาสนา - การจัดสภาพแวดล้อมกับการส่งเสริมสุขภาพ 		การส่งเสริมสุขภาพทางกายตามแนวทางพระพุทธศาสนา เพื่อสังเคราะห์เป็นองค์ความรู้มาแก้ปัญหาและส่งเสริมสุขภาพภายในสถานการณ์ปัจจุบัน <ul style="list-style-type: none"> - บรรยายสรุป - กิจกรรมคำถามท้ายบท - เฉลยคำตอบ 	
๘	ทดสอบกลางภาค	๒		
๙	บทที่ ๖ การส่งเสริมสุขภาพจิตตามแนวพระพุทธศาสนา <ul style="list-style-type: none"> - แนวทางการส่งเสริมสุขภาพจิต - การส่งเสริมสุขภาพจิตตามแนวทางพระพุทธศาสนา - กรณีตัวอย่างผู้มีปัญหาจิตในสมัยพุทธกาล 	๒	<ul style="list-style-type: none"> - บรรยายประกอบสื่อ Power point - แลกเปลี่ยนความคิดเห็น - ให้นิสิตวิเคราะห์แนวทางการส่งเสริมสุขภาพจิตตามแนวพระพุทธศาสนา - บรรยายสรุป - กิจกรรมคำถามท้ายบท - เฉลยคำตอบ 	อาจารย์พันทิวา ทัບภูมิ
๑๐,๑๑	บทที่ ๗ การใช้ยาสมุนไพรปฐมพยาบาล <ul style="list-style-type: none"> - ความหมายและความสำคัญของยาสมุนไพร - ประเภทยาสมุนไพรในสมัยพุทธกาล - พัฒนาการการแพทย์แผนไทย - รูปแบบการดูแลสุขภาพตามแนวทางการแพทย์แผนไทย - สมุนไพรไทยที่ใช้รักษาโรคพื้นฐาน - การดูแลและรักษาสุขภาพตามแนวทางแพทย์แผนไทย 	๔	<ul style="list-style-type: none"> - บรรยายประกอบสื่อ Power point - แลกเปลี่ยนความคิดเห็น - ให้นิสิตวิเคราะห์และจำแนกการใช้ยาสมุนไพรปฐมพยาบาล - บรรยายสรุป - กิจกรรมคำถามท้ายบท - เฉลยคำตอบ 	อาจารย์พันทิวา ทัບภูมิ
๑๒	บทที่ ๘ หลักจริยธรรมของผู้พยาบาลและผู้ป่วย <ul style="list-style-type: none"> - หลักจริยธรรมและจรรยาบรรณทางการ 	๒	<ul style="list-style-type: none"> - บรรยายประกอบสื่อ Power point - แลกเปลี่ยนความคิดเห็น 	อาจารย์พันทิวา ทัບภูมิ

สัปดาห์ที่	หัวข้อ/รายละเอียด	จำนวน ชั่วโมง	กิจกรรมการเรียนการสอน สื่อที่ใช้ (ถ้ามี)	ผู้สอน
	แพทย์ - หลักพุทธจริยธรรมของผู้พยาบาลและผู้ป่วย - จรรยาบรรณและแนวปฏิบัติของผู้พยาบาล		- ให้นิสิตวิเคราะห์หาแนวทางแก้ไขปัญหาจริยธรรมของผู้พยาบาลและผู้ป่วย - บรรยายสรุป - กิจกรรมคำถามท้ายบท - เฉลยคำตอบ	
๑๓,๑๔	บทที่ ๙ การส่งเสริมสุขภาพตามแนวคิดพระพุทธศาสนากับหลักสุขบัญญัติ - แนวคิดการดูแลและการส่งเสริมสุขภาพของตนเอง - การดูแลสุขภาพอนามัยตามหลักสุขบัญญัติ - การป้องกันโรค - การวินิจฉัยและรักษาพยาบาล - การประยุกต์หลักพุทธธรรมเพื่อส่งเสริมสุขภาพตามหลักอริยสัจ ๔	๔	- บรรยายประกอบสื่อ Power point - แลกเปลี่ยนความคิดเห็น - ให้นิสิตวิเคราะห์และจำแนกการประยุกต์ใช้แนวคิดการส่งเสริมสุขภาพตามแนวคิดพระพุทธศาสนากับหลักสุขบัญญัติทางการแพทย์แล้วพัฒนาให้สร้างองค์ความรู้ทางสุขบัญญัติ - บรรยายสรุป - กิจกรรมคำถามท้ายบท - เฉลยคำตอบ	อาจารย์พันทิวา ทัตถุมิ
๑๕	บทที่ ๑๐ การบูรณาการหลักพุทธธรรมเพื่อเสริมสร้างสุขภาพให้ยั่งยืน - หลักพุทธธรรมกับการเสริมสร้างสุขภาพ อธิปไตย ๔ บุญกิริยาวัตถุ ๓ อริยมรรคมีองค์ ๘ - การบูรณาการหลักพุทธธรรมกับการเสริมสร้างสุขภาพให้ยั่งยืน - การประยุกต์ใช้หลักพุทธธรรมในยามเจ็บป่วย - กรณีตัวอย่างพระสงฆ์อาพาธ	๒	- บรรยายประกอบสื่อ Power point - แลกเปลี่ยนความคิดเห็น - ให้นิสิตวิเคราะห์และบูรณาการองค์ความรู้ใหม่จากหลักพุทธธรรมเพื่อเสริมสร้างสุขภาพให้ยั่งยืน - บรรยายสรุป - กิจกรรมคำถามท้ายบท - เฉลยคำตอบ	อาจารย์พันทิวา ทัตถุมิ
๑๖	ทดสอบปลายภาค	๒	การวัดผล ประเมินผลการเรียน	

๒. แผนการประเมินผลการเรียนรู้

ที่	วิธีการประเมิน	สัดส่วนที่ประเมิน	สัดส่วนการประเมินผล
๑	- สอบปลายภาค	๑๖	๔๐%
๒	- วิเคราะห์กรณีศึกษา ค้นคว้า การนำเสนอ รายงาน - การทำงานรายงานและการนำเสนอผลงาน - การอ่านและสรุปบทความ - การส่งงานตามที่มอบหมาย	ตลอดภาคการศึกษา	๒๐ % ๓๐%
๓	- การเข้าชั้นเรียน - การมีส่วนร่วม อภิปราย เสนอความคิดเห็นใน ชั้นเรียน	ตลอดภาคการศึกษา	๑๐ %

หมวดที่ ๖ ทรัพยากรประกอบการเรียนการสอน

๑. เอกสารและตำราหลัก

มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย. พระไตรปิฎก ภาษาบาลี ฉบับมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๐๐. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๐๐.

_____. พระไตรปิฎกภาษาไทย ฉบับมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๓๙.

_____. อรรถกถาภาษาบาลี ฉบับมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๓๒.

มหามกุฏราชวิทยาลัย. พระไตรปิฎกพร้อมอรรถกถาแปล ชุด ๙๑ เล่ม. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์มหามกุฏราชวิทยาลัย, ๒๕๓๗.

หนังสือ :

จำลอง ดิษยวานิช. จิตเวชศาสตร์. เชียงใหม่ : พระสังฆการพิมพ์, ๒๕๒๐.

จำลอง ดิษยวานิช, วิปัสสนากรรมฐานและเชาว์อารมณ์. เชียงใหม่ : โรงพิมพ์แสงศิลป์, ๒๕๔๓.

ประเวศ วะสี. องค์รวมแห่งสุขภาพ : ทศนะใหม่เพื่อคุณภาพและการบำบัดรักษา. กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์ มูลนิธิโกมลคีมทอง, ๒๕๓๖.

พระเทพเวที (ป.อ.ปยุตโต). การแพทย์แนวพุทธในพฤติกรรม. กรุงเทพมหานคร: บริษัท ธรรมสาร จำกัด, ๒๕๓๓.

พระธรรมปิฎก (ป.อ.ปยุตโต). จาริกบุญจาริกธรรม (ฉบับปรับปรุงใหม่). กรุงเทพมหานคร : บริษัท พิมพ์สวย จำกัด, ๒๕๔๗.

_____. อายุยืนอย่างมีคุณค่า. กรุงเทพมหานคร : ธรรมสภา, ๒๕๔๐.

_____. กายหายไข้ ใจหายทุกข์. พิมพ์ครั้งที่ ๔ กรุงเทพมหานคร : บริษัท สหธรรมิก จำกัด, ๒๕๔๕.

พุทธทาสภิกขุ. ยาระงับสรรพโรค. กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์สุขภาพใจ, ๒๕๔๒.

สุวิทย์ วิบุลผลประเสริฐ, บรรณาธิการ, การสาธารณสุขไทย พ.ศ. ๒๕๔๔-๒๕๔๗. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์
องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์, มปป.

ภาษาอังกฤษ :

American College of Sport Medicine. **Guidline for Exercisetesting and prescription.** Baltimore
William and Wilcins, 1995.

D. E., Orem. **Nursing : Concepts of practice,** St. Louis : Mcgraw Hill, 1991.

Harris, D.E.; & Guten, Bom. **Nursing Concepts of Practice.** New York: Mc Graw Hill. 1979.

Jayasvriya. **The Psychology and Philosophy of Buddhism.** Columbo : Y.M.B.A. Press, 1963.

Orem, D.E. **Nursing: Concepts of Practice.** St. Louis: Mosby, 1991.

Wilkie, William L.. **Consumer Behavior.** New York, John Wiley & Sons, 1990.

วิทยานิพนธ์

เกตุมณี พรหมเถื่อน. “กระบวนการสร้างความเข้าใจเรื่องความเจ็บป่วยตามแนวพุทธศาสนาเถรวาท”.
วิทยานิพนธ์พุทธศาสตรมหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย,
๒๕๕๔.

โกศล จิ่งเสถียรทรัพย์. “สิ่งแวดล้อมเพื่อการเยียวยาผู้ป่วยในสถานพยาบาลตามแนวทางพระพุทธศาสนาเถรวาท”. วิทยานิพนธ์พุทธศาสตรมหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๕๔.

พระมหาพรเทพ อุตตโม (เดชประสาท). “การศึกษาวิธีบำบัดโรคซึมเศร้าตามแนวพระพุทธศาสนาเถรวาท”.
วิทยานิพนธ์พุทธศาสตรมหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
๒๕๕๓.

ภินันท์ สิงห์กฤตยา. “ศึกษาการประยุกต์ใช้กระบวนการทัศน์และกระบวนการสร้างเสริมสุขภาพตามแนว
พระพุทธศาสนา”. วิทยานิพนธ์พุทธศาสตรมหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๕๓.

ศศิธร เขมาภีรัตน์. “การศึกษาเปรียบเทียบพุทธวิธีในการดูแลสุขภาพแบบองค์รวมกับการแพทย์แผนไทย”.
วิทยานิพนธ์พุทธศาสตรมหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย,
๒๕๕๙.

สรณีย์ สายศร. การศึกษาเชิงวิเคราะห์ แนวทางการป้องกันและแก้ปัญหาภาวะความเจ็บป่วยในเชิงบูรณาการ
แนวพุทธ : ศึกษากรณีโรคมะเร็ง. วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัย
เกษตรศาสตร์, ๒๕๕๘.

สุวรรณณ์ แนวจำปา. “การดูแลผู้ป่วยระยะสุดท้ายใกล้ตายเชิงบูรณาการ”. วิทยานิพนธ์พุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต,
บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๕๔.

อุทัยวรรณ เลาประเสริฐสุข. “การศึกษาเชิงวิเคราะห์พุทธวิธีบรรเทาทุกข์ยามเจ็บป่วย”. วิทยานิพนธ์
พุทธศาสตรมหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๕๖.

๒. เอกสารและข้อมูลสำคัญ

พระพรหมคุณาภรณ์ (ป.อ.ปยุตฺโต). สุขภาวะองค์รวมแนวพุทธ : ภาวะที่ปลอดภัยและเป็นสุขในระบบชีวิตแห่ง

<p>ธรรมชาติและสังคมยุคไอที. กรุงเทพมหานคร : สถาบันบันลือธรรม, ๒๕๔๙.</p> <p>_____ . พุทธธรรม ฉบับปรับปรุงและขยายความ. พิมพ์ครั้งที่ ๑๑ กรุงเทพมหานคร: มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๕๒.</p> <p>พระมหาปองปรีดา ปริบุญโณ (จำปาศรี). “การป้องกันและการรักษาโรคตามหลักพระพุทธศาสนา”. วิทยานิพนธ์พุทธศาสตรมหาบัณฑิต. บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๔๕.</p> <p>อุทัย สูดสุข. สาธารณสุขในพระไตรปิฎก : บูรณาการสู่สุขภาพดี ซีวีมีสุข.กรุงเทพมหานคร : เทพประทานการพิมพ์ ๒๕๕๒.</p>
<p>๓. เอกสารและข้อมูลแนะนำ (ไม่มี)</p>

หมวดที่ ๗ การประเมินและปรับปรุงการดำเนินการของรายวิชา

<p>๑. กลยุทธ์การประเมินประสิทธิผลของรายวิชาโดยนิสิต</p> <p>การประเมินประสิทธิผลในรายวิชานี้ ที่จัดทำโดยนิสิต ได้จัดกิจกรรมการนำแนวคิดและความเห็นจากนิสิตได้ดังนี้</p> <ul style="list-style-type: none"> - การสนทนากลุ่มระหว่างผู้สอนและผู้เรียน - การสังเกตการณ์จากพฤติกรรมของผู้เรียน - แบบประเมินผู้สอน และแบบประเมินรายวิชา - ข้อเสนอแนะผ่านเว็บบอร์ดของมหาวิทยาลัยที่อาจารย์ผู้สอนได้จัดทำเป็นช่องทางการสื่อสารกับนิสิต
<p>๒. กลยุทธ์การประเมินการสอน</p> <p>ในการเก็บข้อมูลเพื่อประเมินการสอนได้มีกลยุทธ์ดังนี้</p> <ul style="list-style-type: none"> - การสังเกตการณ์การสอนของผู้ร่วมทีมการสอน - ผลการสอบ - การทวนสอบผลประเมินการเรียนรู้
<p>๓. การปรับปรุงการสอน</p> <p>หลังจากผลการประเมินการสอนในข้อ ๒ จึงมีการปรับปรุงการสอน โดยการจัดกิจกรรมในการระดมสมอง และหาข้อมูลเพิ่มเติมในการปรับปรุงการสอน ดังนี้</p> <ul style="list-style-type: none"> - สัมมนาการจัดการเรียนการสอน - การวิจัยในและนอกชั้นเรียน
<p>๔. การทวนสอบมาตรฐานผลสัมฤทธิ์ของนิสิตในรายวิชา</p> <p>ในระหว่างกระบวนการสอนรายวิชา มีการทวนสอบผลสัมฤทธิ์ในรายหัวข้อ ตามที่คาดหวังจากการเรียนรู้ในวิชา ได้จากการสอบถามนิสิต หรือการสุ่มตรวจผลงานของนิสิต รวมถึงพิจารณาจากผลการทดสอบย่อย และหลังการออกผลการเรียนรายวิชา มีการทวนสอบผลสัมฤทธิ์โดยรวมในวิชาได้ดังนี้</p> <ul style="list-style-type: none"> - การทวนสอบการให้คะแนนจากการสุ่มตรวจผลงานของนิสิตโดยอาจารย์อื่น หรือผู้ทรงคุณวุฒิที่ไม่ใช่อาจารย์ประจำหลักสูตร - มีการตั้งคณะกรรมการในสาขาวิชา ตรวจสอบผลการประเมินการเรียนรู้ของนิสิต โดยตรวจสอบข้อสอบ รายงาน วิธีการให้คะแนนสอบ และการให้คะแนนพฤติกรรม
<p>๕. การดำเนินการทบทวนและการวางแผนปรับปรุงประสิทธิผลของรายวิชา</p> <p>จากผลการประเมิน และทวนสอบผลสัมฤทธิ์ประสิทธิผลรายวิชา ได้มีการวางแผนการปรับปรุงการสอน</p>

และรายละเอียดวิชา เพื่อให้เกิดคุณภาพมากขึ้น ดังนี้

- ปรับปรุงรายวิชาทุก ๕ ปี หรือตามข้อเสนอแนะและผลการทวนสอบมาตรฐานผลสัมฤทธิ์ตามข้อ ๔
- เปลี่ยนหรือสลับอาจารย์ผู้สอน เพื่อให้นักศึกษามีมุมมองในเรื่องการประยุกต์ความรู้กับปัญหาที่มาจากงานวิจัยของอาจารย์ในมุมมองต่าง ๆ